

IWAY

STANDARD

Ovaj dokument je prevod IWAY standarda opšteg odeljka, izdanja 6.0. Ovaj prevod je isključivo informativne svrhe i ne može se posmatrati kao ugovorni dokument. Izdanje na engleskom jeziku je jedini zvanični dokument i koristi se u slučaju razlika u tumačenju, sporovima i drugih nesporazuma.

IKEA način odgovorne nabavke proizvoda, usluga, materijala i delova

IWAY STANDARD - IZDANJE: 6.0 OBJAVLJENO: SEPTEMBAR 2019 - © Inter IKEA Systems B.V. 2019

Sadržaj

UVOD	3
IWAY NAČELA	9
 OPŠTI ODELJAK (Zahtevi za sve dobavljače)	10
 DODATNI ODELJCI (Posebni zahtevi za dobavljače su dostupni kao zasebni dokumenti)	
 ODELJAK ZA SMEŠTAJ	
 ODELJAK ZA DOBROBIT ŽIVOTINJA	
 ODELJAK O ŠUMAMA	
 ODELJAK O PREVOZU	

IKEA vizija je stvaranje boljeg svakodnevnog života za mnoge ljude

Za upotrebu u ovom dokumentu, „mi“ znači svaka kompanija koja posluje pod brendom IKEA, a „vi“ znači bilo koji dobavljač bilo koje kompanije IKEA.

Mi („IKEA“) želimo da izgradimo dugoročne odnose sa dobavljačima, pružiocima usluga i drugim ugovornim stranama (u daljem tekstu „Dobavljači“) koje dele našu viziju. Zato smo razvili IWAY, IKEA način odgovorne nabavke proizvoda, usluga, materijala i delova.

IWAY definiše šta očekujemo od vas, kao dobavljača u lancu vrednosti IKEA-e, kada vodimo računa o ljudima, planeti i životinjama.

Naše iskustvo u radu sa IWAY pokazalo nam je da kada se prema ljudima, planeti i životinjama postupa s poštovanjem, radnici su produktivniji, sredstva se efikasnije koriste, a posao napreduje. I naši kupci imaju koristi - znajući da se sva roba koju IKEA prodaje proizvodi, prevozi, dostavlja i montira odgovorno i da dobavljači naših prodavnica, mesta sretanja sa kupcima i mesta proizvodnje održavaju dobre društvene, životne uslove i dobrobit životinja.

Kada radimo sa IWAY, mi se neprekidno vodimo sledećim pitanjima:

ŠTA JE U NAJBOLJEM
INTERESU *DETETA*?

DA LI IMA POZITIVAN UTICAJ NA
ŽIVOTNU SREDINU?

ŠTA JE U NAJBOLJEM
INTERESU *RADNIKA*?

DA LI IMA POZITIVAN UTICAJ NA
DOBROBIT ŽIVOTINJA?

Posvećeni smo da podržimo odgovorne načela nabavke na svim nivoima IKEA lanca vrednosti

Obvezujući se da ćete se uskladiti sa IWAY-om, od vas se očekuje da obezbedite sledeće:

Odgovornost

Vi ste odgovorni da se u svakom trenutku pridržavate lokalnih, nacionalnih i međunarodnih zakona, kao i svih obaveznih (IWAY Must) i osnovnih (IWAY Osnovni) zahteva određenih u IWAY standardu.

Otvorenost

Otvoreni ste i iskreni u odnosu na oblasti koje zahtevaju unapređenje.

Stalna poboljšanja

Mi prepoznavamo vreme i trud potrebno za primenu IWAY standarda i ohrabrujemo vas da usvojite stav o stalnim poboljšanjima, da unapredite učinak i da prevaziđete osnovne zahteve IWAY-a, kako je zahtevano.

Svesni smo da naši postupci takođe imaju značaja

Trudimo se da na pošten i otvoren način nastupamo kada radimo sa vama. To znači da:

Usklađivanje

Težimo da i mi ispunimo ista očekivanja koja tražimo od vas.

Dijalog

Mi održavamo otvorene veze komunikacije sa svim našim dobavljačima i pozdravljamo sve povratne informacije o našem učinku i ponašanju.

Podrška

Tamo gde je to moguće, pružamo vam praktičnu podršku koja će vam pomoći da razvijete sopstvene procese, prilagođene vašim operacijama, kako bismo vam omogućili da se uskladite i neprestano poboljšavate, u skladu sa IWAY standardom.

IWAY načela i zahtevi temelje se na međunarodno priznatim standardima i načelima

Oni odražavaju našu posvećenost vodećim principima UN-a Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGPs) i zasnivaju se na Ten Principles of the UN Global Compact. U razvoju naših zahteva, takođe smo se rukovodili ciljevima UN Sustainable Development Goals (SDGs) i ILO Centenary Declaration for the Future of Work, između ostalih.

IWAY je zasnovan prema:

Načelima

Načela određuju IKEA stajališta o odgovornoj nabavci proizvoda, usluga, materijala i delova.

Odeljci

Odeljci grupišu IWAY zahteve i primenjuju se u zavisnosti od delatnosti ili strukture dobavljača.

IWAY zahtevi su podeljeni na sledeći način:

OBAVEZNI

Zahtevi koji moraju biti ispunjeni tokom svog vremena poslovne saradnje.

OSNOVNI

Zahtevi koji moraju biti ispunjeni u roku od 12 meseci od prve isporuke ili usluge.

NAPREDNI

Zahtevi koji prevazilaze minimalno usklađenost i određuju dodatne korake ka održivijim praksama.

Oni mogu ili ne moraju biti primenljivi u zavisnosti od prioriteta koje je postavila odgovarajuća IKEA organizacija.

IZUZETNI

Zahtevi koji prevazilaze minimalno usklađenost i određuju dodatne korake ka održivijim praksama.

Oni mogu ili ne moraju biti primenljivi u zavisnosti od prioriteta koje je postavila odgovarajuća IKEA organizacija.

Uvek se poštuju najzahtevniji zahtevi, bilo da su zakonski ili IWAY zahtevi. Ako su zahtevi IWAY u suprotnosti sa važećim zakonima ili propisima, zakon se poštuje i prevladava. U takvim slučajevima, IKEA se odmah obaveštava i treba tražiti druge načine da se poštuju IWAY zahtevi.

Ohrabrujemo pokušaje da se usklade zahtevi i načini rada

IKEA prepoznaje da *dobavljači* mogu imati sopstveni kodeks ponašanja, raditi sa kodeksom ponašanja drugog kupca ili biti sertifikovani prema šemi održivosti koja je uporediva sa IWAY. IKEA podržava drugačije pristupe primeni IWAY zahteva. IKEA zadržava pravo da odluči da li su takvi pristupi odgovarajući.

Uspešna primena IWAY-a zavisi od saradnje, međusobnog poverenja i poštovanja

IKEA, njeni saradnici i sve organizacije treće strane koje imenuje IKEA, sve poverljive podatke, dogovore i informacije dobijene od vas tretira poverljivo. S bilo kojim podacima prikupljenim u vezi sa IWAY-om postupa se s poštovanjem i s jedinom svrhom provere usklađenosti sa IWAY-om.

Zvanični jezik IWAY standarda je engleski

Prevodi IWAY standarda daju se samo u informativne svrhe i ne mogu se koristiti kao ugovorna dokumentacija. Engleska verzija je jedini ugovorni dokument i prevladava u slučaju nejasnoća ili odstupanja.

Rečnik

Reči u *kurzivu* definisane su u Rečniku.

IWAY načela

1

IWAY načela su podržana efektivnim *procedurama* i otvorenim dijalogom

2

Poslovanje se obavlja u skladu sa zakonima i sa poštenjem

3

Deca su zaštićena i podržane su mogućnosti za učenje i porodičan život

4

Osnovna prava radnika se poštuju

5

Radnici imaju slobodno vreme, plaćeni su odgovorno i imaju mogućnosti da razvijaju stručnosti

6

Zdravlje i bezbednost radnika su zaštićeni

7

Radni i životni uslovi su prikladni

8

Planeta je zaštićena

9

Resursima, uključujući vodu i otpad, se upravlja na održiv i zaokružen način

10

Životinje žive pristojno

IWAY STANDARD OPŠTI ODELJAK

Zahtevi za sve dobavljače

Ovaj dokument je prevod IWAY standarda opšteg odeljka, izdanja 6.0. Ovaj prevod je isključivo informativne svrhe i ne može se posmatrati kao ugovorni dokument. Izdanje na engleskom jeziku je jedini zvanični dokument i koristi se u slučaju razlika u tumačenju, sporovima i drugih nesporazuma.

1 IWAY načela su podržana efektivnim procedurama i otvorenim dijalogom

UPRAVLJENJE UČINKOM

OSNOVNI

- G 1.1 Odgovornosti i zaduženja za IWAY su dodeljena jednom ili više predstavnika rukovodstva.
- G 1.2 Samostalne provere za ocenu spostvene usaglašenosti sa IWAY zahtevima se sprovode najmanje jednom u 12 meseci.

NAPREDNI

- G 1.3 Uspostavljene su pisane smernice i *procedure* koje obuhvataju IWAY.
- G 1.4 Uspostavljeni su pokazatelji i planovi koji mere i utiču na poboljšanja učinka u koji se odnosi na IWAY.

UPRAVLJANJE LANCEM VREDNOSTI

OSNOVNI

- G 1.5 *Pod-dobavljači* proizvoda, usluga, materijala ili delova u IKEA lancu vrednosti su prepoznati u skladu sa zahtevima IKEA organizacije.
- G 1.6 IWAY je uspostavljen i proveren kod *pod-dobavljača* proizvoda, usluga, materijala ili delova u IKEA lancu vrednosti, u skladu sa zahtevima IKEA organizacije.

IZUZETNI

- G 1.7 Socijalni i rizici po životnu sredinu u IKEA lancu vrednosti su prepoznati i preduzete su mere za njihovo umanjeње.

DIJALOG IZMEĐU RADNIKA I RUKOVODSTVA

OSNOVNI

- G 1.8 *Radnici* su obavešteni o njihovim pravima i obavezama u vezi sa IWAY.
- G 1.9 Postoji organizovani dijalog sa *radnicima* koji se odnosi na IWAY.

2 Poslovanje se obavlja u skladu sa zakonima i sa poštenjem

POSLOVNA ETIKA

OBAVEZNI

- G 2.1 Osigurano je poverenje i otvorenost koje se odnose na poslovanje sa IKEA. Pokušaji kršenja zakona, falsifikovanje dokumenata, obmanjivanje ili činjenje korupcije nisu prihvatljivi.

OSNOVNI

- G 2.2 Ispoštovani su svi važeći zakoni, propisi i dozvole koje su u vezi sa IWAY.

3 *Deca su zaštićena i podržane su mogućnosti za rad, učenje i porodičan život*

ZAŠTITA DECE

OBAVEZNI

- G 3.1 Ne postoji *dečiji rad*. Svaki mogući ili potvrđeni slučaj *dečijeg rada* je odmah prijavljen IKEA.

OSNOVNI

- G 3.2 *Deca* ne obavljaju rad kada su ispod *minimalnih zakonskih godina za rad*. Polaznici stručnih obuka *mogu* da učestvuju u obukama od 14 godina starosti. Obuke se odnose na njihovo obrazovanje.
- G 3.3 *Deca*, bilo da su *mladi radnici* ili *stručni polaznici*, ne obavljaju *opasan rad* ili *noćni rad*.

MOGUĆNOSTI ZA RAD I UČENJE

OSNOVNI

- G 3.4 Mogućnosti za rad *mladih radnika* su prepoznate i podržane.

NAPREDNI

- G 3.5 Mogućnosti *stručnih obuka* za *decu* su prepoznate i podržane.

MOGUĆNOSTI ZA PORODIČAN ŽIVOT

NAPREDNI

- G 3.6** *Radnici dobijaju podršku za brigu o detetu koja nadilazi zakonom propisane obaveze.*

4 Osnovna prava radnika se poštuju

SLOBODA RADNIKA

OBAVEZNI

- G 4.1 Nema *prisilnog, obavezujućeg* ili *zatvorskog rada*. Svako mogući ili potvrđeni slučaj *prisilnog, obavezujućeg* ili *zatvorskog rada* je odmah prijavljen IKEA.

OSNOVNI

- G 4.2 Prekovremeni časovi su dobrovoljni i radnici koji odbiju prekovremene časove nisu kažnjeni. Pod određenim okolnostima koje su jasno određene važećim zakonodavstvom, prekovremeni časovi mogu biti obavezni u kraćem periodu, ako je to dogovoreno predstavnicima radnika, gde je to primenljivo.

SLOBODA UDRUŽIVANJA I ŽALBE

OSNOVNI

- G 4.3 *Radnici* su slobodni da koriste svoje pravo da osnivaju ili da (ne)učestvuju u organizacijama povezanim sa radom, kao i da učestvuju u *kolektivnom dogovoru*. Ova se prava ostvaruju bez straha od *diskriminacije*, nasilja ili uznemiravanja, bilo fizičkog ili psihičkog.
- G 4.4 Postoji mehanizam za podnošenje žalbi koji je poznat radnicima i omogućava im da podnose žalbe ili mišljenja bez odmazde. Pritužbe se beleže i postupa se prema njima, a anonimnost *radnika* je zaštićena.

5 *Radnici imaju slobodno vreme, plaćeni su odgovorno i imaju mogućnosti da razviju stručnosti*

RADNO I SLOBODNO VREME

OBAVEZNI

- G 5.1** Pouzdani sistem za beleženje *radnih časova*, uključujući i prekovremeni rad, svih *radnika* je održavan.

OSNOVNI

- G 5.2** *Radni časovi* ne prelaze 60 časova sedmično, uključujući i prekovremeni rad.
- G 5.3** *Radnici* imaju najmanje jedan odmor od 30 minuta posle svaka 4,5 časa rada, sem ako nije drugačije pismeno dogovoreno preko predstavnika *radnika*.
- G 5.4** *Radnici* imaju najmanje 24 neprekidna časa odmora nakon 6 dana rada.

NAPREDNI

- G 5.5** *Radnici* imaju mogućnost da uzmu izuzeće sa posla zbog izuzetnih ličnih okolnosti, pored onih koje su važećim zakonom određene.
- G 5.6** Redovno radno vreme ne prelazi 48 časova nedeljno. Prekovremeno radno vreme ne prelazi 12 časova sedmično.

IZUZETNI

- G 5.7** Rad je isplaniran tako da se ne oslanja na prekovremeni rad.

ZARADE I NAKNADE

OBAVEZNI

- G 5.8** *Radnicima je isplaćena najmanje zakonska minimalna zarada.*

OSNOVNI

- G 5.9** *Radnicima se nadoknađuju dodatni troškovi života koji nastaju usled rada izvan njihovog osnovnog mesta.*
- G 5.10** Zarade se isplaćuju prema ugovorenim uslovima, na vreme, najmanje jednom mesečno.
- G 5.11** *Radnici dobijaju platni listić s potpunim podacima o zaradi, naknadama i odbicima koji odražavaju primljenu platu. Podaci koji se daju na platnim listićima su razumljivi radnicima.*
- G 5.12** Radna odela se, po potrebi, obezbeđuju u dovoljnoj količini i besplatno. Za čišćenje i / ili održavanje radnih odela nema odbitaka.

NAPREDNI

- G 5.13** Prekovremeni rad se nadoknađuje uvećanom stopom ili kroz odgovarajuće slobodno vreme.

RAZVOJ STRUČNOSTI

OSNOVNI

- G 5.14** *Radnici poseduju stručnost kako da se ponašaju u slučajevima opasnosti i upoznati su sa opasnostima povezanim sa njihovim radnim mestom pre obavljanja svojih zadataka.*
- G 5.15** *Radnici dobijaju obuke ili na neki drugi način razvijaju svoje stručnosti koje im omogućavaju da obavljaju svoje zadatke.*
- G 5.16** *Polaznici stručnih obuka stariji od 18 godina dobijaju nadoknadu za rad u toku njihove obuke. Obuka je u vezi sa njihovim obrazovanjem.*

NAPREDNI

- G 5.17** Mogućnosti za *stručne obuke* su prepoznate i podržane.
- G 5.18** *Radnici imaju mogućnosti da razviju njihove stručnosti, u oblastima koje se odnose ili ne odnose na njihovu trenutnu oblast rada.*

6 Zdravlje i bezbednost radnika su zaštićeni

UPRAVLJANJE BEZBEDNOŠĆU I ZDRAVLJEM NA RADU

OBAVEZNI

- G 6.1** *Radnici nisu izloženi ozbiljnim opasnostima po zdravlje i bezbednost na radu. Smrtni slučajevi se odmah prijavljuju IKEA.*
- G 6.2** *Osiguranje u slučaju nesreće je obezbeđeno za sve radnike. Osiguranje pokriva medicinski tretman za povrede na radu i oboljenja, i omogućava nadoknadu za povrede na radu i oboljenja iz kojih su proistekle trajna nesposobnost ili smrt.*

OSNOVNI

- G 6.3** *Rizici po zdravlje i bezbednost na radu, uključujući one koju se odnose na mentalno zdravlje i ergonomiju, se procenjuju i preduzimaju se mere za njihovo ublažavanje.*
- G 6.4** *Procedure za bezbedan rad su sprovedene kako bi se smanjili rizici koji su povezani sa opasnim radom.*
- G 6.5** *Oprema je bezbedna i koristi se pod bezbednim uslovima. Znaci upozorenja i bezbednosna obaveštenja su vidljiva.*
- G 6.6** *Radnici koriste ličnu zaštitnu opremu i zaštitnu odeću koja je čista, besplatna, u ispravnom stanju i odgovarajuća za utvrđene rizike.*
- G 6.7** *Nesreće i nezgode povezane sa zdravljem i bezbednošću na radu se prijavljuju, razmatraju se, prate se i preduzimaju se mere. Zapisi o nesrećama i nezgodama se čuvaju.*
- G 6.8** *Bezbednosne opasnosti se prijavljuju, razmatraju se, prate se i preduzimaju se mere.*

UPRAVLJANJE VANREDNIM SITUACIJAMA

	OSNOVNI	
G 6.9	Rizici od vanrednih situacija su procenjeni. Pisane <i>procedure</i> za vanredne situacije su primenjene.	
G 6.10	Nezavisan alarm za evakuaciju je dovoljno čujan i/ili vidljiv za sve <i>radnike</i> . Moguće je ručno pokretanje alarma, a prekidači alarma su jasno vidljivi i obeleženi.	
G 6.11	Putevi i izlazi za evakuaciju u slučaju opasnosti osiguravaju brzu i bezbednu evakuaciju u svakom trenutku.	
G 6.12	<i>Radnici</i> obučeni za prvu pomoć i protivpožarnu zaštitu su dostupni tokom svih radnih časova u dovoljnom broju da odgovore rizicima na radu.	
G 6.13	Vrsta, količina i mesto prve pomoći i protivpožarne opreme odgovara rizicima na radu. Oprema je u ispravnom stanju sve vreme.	
G 6.14	Vežbe evakuacije se obavljaju kako bi se proverio postupak evakuacije i uočila bilo kakva potreba za poboljšanje. Učestalost vežbi se određuje prema rizicima na radu. U vežbama učestvuje što je moguće veći broj <i>radnika</i> . Zapisi o evakuacionim vežbama se čuvaju.	

	NAPREDNI	
G 6.15	Vežbe za vanredne situacije se obavljaju kako bi se proverile <i>procedure</i> za vanredne situacije i uočila bilo kakva potreba za poboljšanjem. Zapisi o vežbama za vanredne situacije se čuvaju.	
G 6.16	Imenovan je <i>tim za vanredne situacije</i> koji donosi odluke u slučaju vanredne situacije.	

	IZUZETNI	
G 6.17	Pisana <i>procedura</i> za vanredne situacije je usaglašena sa susednim kompanijama i lokalnim vlastima.	

UPRAVLJANJE HEMIKALIJAMA

	OSNOVNI	
G 6.18	Hemikalije se nabavljaju, skladište, prevoze, njima se rukuje i koriste se na način kojim se štiti bezbednost i zdravlje <i>radnika</i> i životna sredina.	

	NAPREDNI	
G 6.19	Hemijski rizici se procenjuju prema UN-ovom Globalnom harmonizacionom sistemu (UN Global Harmonising System) i hemikalije su na odgovarajući način obeležene.	

	IZUZETNI	
G 6.20	Alternativne hemikalije sa smanjenim rizikom po zdravlje i bezbednost <i>radnika</i> i životnu sredinu su prepoznate i koriste se.	

OBJEKTI I ELEKTRIČNA BEZBEDNOST

	OSNOVNI	
G 6.21	Objekti su projektovani, izgrađeni, održavani i izmenjeni na način koji obezbeđuje strukturnu celost.	
G 6.22	Električni vodovi, rasveta i gasni uređaji su pravilno postavljeni i održavani.	

PROFESIONALNI ZDRAVSTVENI PREGLEDI I ZDRAVSTVENA PODRŠKA

OSNOVNI

- G 6.23** Zdravstvene provere koje nisu u vezi sa radom, kao na primer provera trudnoće ili HIV-a, se ne obavljaju.

NAPREDNI

- G 6.24** Profesionalni zdravstveni pregledi se redovno nude radnicima kako bi se utvrdili uticaji na zdravlje koji su posledica rada. Zdravstvene preglede obavlja stručni zdravstveni radnik. Nalazi se čuvaju u tajnosti i koriste ih zdravstveni radnici da daju preporuke o mogućem prilagođavanju radnog okruženja ili radnog mesta.

IZUZETNI

- G 6.25** Radnici dobijaju zdravstvenu podršku, pored one koja je određena važećim zakonom.

7 Radni i životni uslovi su prikladni

RADNI USLOVI

OSNOVNI

- G 7.1 Radno okruženje je čisto, higijensko i dobro održavano i ima odgovarajuću svetlost, ventilaciju i po potrebi grejanje.
- G 7.2 Mesta gde se *radnici* mogu odmoriti i jesti su dostupna i udaljena od bilo kakvih *opasnosti* i odgovaraju broju *radnika*.
- G 7.3 Toaleti se ne naplaćuju, čisti su, dostupni tokom radnog vremena, opremljeni sa potrebnim sredstvima i odgovaraju broju *radnika*.
- G 7.4 Neograničena, čista pijaća voda je dostupna bez nadoknade i na razumnoj udaljenosti od radnog mesta.

8 Planeta je zaštićena

UTICAJ NA ŽIVOTNU SREDINU

OBAVEZNI

- G 8.1 Ne postoji ozbiljno zagađenje životne sredine. Svaki slučaj ozbiljnog zagađenja životne sredine je odmah prijavljen IKEA.

OSNOVNI

- G 8.2 Pritužbe na uticaj na životnu sredinu se beleže i postupa se prema njima.
- G 8.3 Rizik od zagađenja zemljišta usled tekućih ili prethodnih delatnosti je procenjen i po njemu se postupa.
- G 8.4 Rizici i uticaji na životnu sredinu su utvrđeni i procenjeni kako bi se pronašli načini da se poboljša uticaj na životnu sredinu. Planovi za unapređenje životne sredine se sprovode, procenjuju i obnavljaju svakih 12 meseci.

NAPREDNI

- G 8.5 Uticaj na životnu sredinu se procenjuje prilikom ocene operativnih i strukturnih promena.

ZAGAĐENJE VAZDUHA I KLIMA

OSNOVNI

- G 8.6 Postojeći izvori energije su poznati i prepoznate su mogućnosti za prelazak na obnovljivu energiju.

NAPREDNI

- G 8.7** Sva potrošena električna energija, proizvedena ili nabavljena, dolazi iz izvora *obnovljive energije*.
- G 8.8** Ne koriste se *jedinjenja koja oštećuju ozonski omotač ili hidrofluorouglenici*.
- G 8.9** Ne koriste se goriva na osnovi fosilnog uglja ili nafte na kao osnovni izvor energije.

IZUZETNI

- G 8.10** Emisija zagađivača vazduha i gasova sa efektom staklene bašte smanjena je u apsolutnom iznosu, u skladu s ograničenjem povećanja globalne temperature na znatno ispod 2 ° C, čiji je cilj ka 1,5 ° C, do kraja veka (kako je utvrđeno Pariskim sporazumom).
- G 8.11** Sva potrošena energija, proizvedena ili nabavljena, dolazi iz izvora *obnovljive energije*.

OČUVANJE I BIOLOŠKA RAZNOLIKOST

OSNOVNI

- G 8.12** Poslovne delatnosti se ne obavljaju u *visoko zaštićenim oblastima*, osim ako je područje sertifikovano prema sistemu koji priznaje IKEA.

NAPREDNI

- G 8.13** Inicijative za očuvanje biološke raznolikosti su sprovedene.

9 Resursima, uključujući vodu i otpad, se upravlja na održiv i zaokružen način

VODA

	OSNOVNI	
G 9.1	Dostupni su podaci o tome koja vrsta dolazne vode se koristi i kako, gde i od strane koga se obrađuju otpadne vode.	
		NAPREDNI
G 9.2	Ako se voda koristi u procesima, mogućnosti za smanjenje upotrebe i ispuštanja vode su uočene i primenjene.	
		IZUZETNI
G 9.3	Ako se voda koristi u procesima, uočene su mogućnosti za ograničavanje upotrebe <i>vode visokog kvaliteta</i> . Preduzimaju se dejstva za ograničavanje upotrebe <i>vode visokog kvaliteta</i> , odakle proističu poboljšanja.	

UPRAVLJANJE OTPADOM

	OSNOVNI	
G 9.4	Otpad se skladišti, zbrinjava, prevozi i odlaže na način koji štiti bezbednost i zdravlje <i>radnika</i> i životne sredine. Otpad se ne odlaže na licu mesta. Opasni i bezopasni otpad se čuvaju odvojeno.	

G 9.5	Otpad se ne spaljuje na licu mesta, osim u svrhu dobijanja energije.	
-------	--	--

G 9.6	Dostupni su zapisi o tome kako, gde, koliko i od strane koga se obrađuje otpad.	
-------	---	--

G 9.7	Mogućnosti za odbijanje, smanjenje, ponovnu upotrebu i reciklažu otpada su uočene i primenjene.	
-------	---	--

		NAPREDNI	
G 9.8	Ni jedan otpad se ne odlaže na deponiju.		

			IZUZETNI
G 9.9	Sav otpad se ponovo upotrebljava ili reciklira.		

Rečnik

Deca	Osobe mlađe od 18 godina, osim ako se prema zakonu primjenjivom na decu punoletstvo navršava ranije.	Hidrofluorouglenici	<i>Hidrofluorouglikovodici</i> (HFC) su veštački, fluorisani gasovi staklene bašte. Oni se često koriste kao zamena za materije koje oštećuju ozon u klimatizaciji, hlađenju, prevljenju pene, usporivačima gorenja, rastvaračima i aerosolima.
Dečiji rad	Rad koji obavljaju deca ispod minimalne zakonske radne dobi koji im uskraćuje detinjstvo, mogućnosti i dostojanstvo i štetan je za njihov fizički i mentalni razvoj. Osim toga, rad koji obavlja svako lice mlađe od 18 godina takođe se može smatrati „dečijim radom“, u zavisnosti od vrste i dužine obavljanja posla i uslova pod kojima se on obavlja.	Jedinjenja koja oštećuju ozonski omotač	Hemikalije koje uništavaju Zemljin zaštitni ozonski omotač u gornjoj atmosferi. Uključujući HCFC, CFC i halone, među ostalim jedinjenjima koja su odgovorna za osiromašenje ozona. Upotreba jedinjenja koja oštećuju ozonski omotač nadzire se u skladu sa Montrealskim sporazumom.
Diskriminacija	Diskriminacija se javlja kada se prema osobi postupa nepovoljnije u odnosu na druge u uporedivoj situaciji iz razloga koji nisu povezani sa njihovom sposobnošću da obavljaju posao. Razlozi za diskriminaciju uključuju: starosnu dob, polni identitet, seksualnu orijentaciju, mentalni ili fizički invaliditet, etničku pripadnost, nacionalnost, religiju, bračni ili porodični status ili bilo koju drugu dimenziju identiteta osobe koja nema veze sa njihovom sposobnošću da obavljaju posao.	Kolektivni dogovor	Pregovori između poslodavca i predstavnika <i>radnika</i> , slododno i nezavisno izabranih od strane radnika.
Dobavljači	Kompanija ili organizacija sa kojom IKEA ima sporazum i takođe svi dobavljači tog sporazuma koji isporučuju proizvode, usluge, materijale ili delove. Za potrebe ovog dokumenta, pojam <i>dobavljač</i> primenjuje se na dobavljače, pružaoce usluga i druge ugovorne strane.	Lanac vrednosti	Pun raspon delovanja potrebnih za isporuku proizvoda ili usluga od njihovog početka do krajnjeg potrošača i ponovno uključivanje u <i>lanac vrednosti</i> . Ovo uključuje aktivnosti kao što su projektovanje, proizvodnja, prevoz i podrška potrošačima. Na različitim nivoima lanca vrednosti, učesnici dodaju vrednost proizvodu ili usluzi kako bi povećali njenu krajnju vrednost.
Evakuacioni izlaz	Evakuacioni izlaz je osvetljen ili označen sa foto luminescentnim znakom. Izlaz se otvara ka spolja, sve vreme se drži otključanim i nije blokiran.	Minimalne zakonske godine za rad	<i>Minimalne zakonske godine za rad</i> su određene nacionalnim zakonom i označava godine u kojoj se osoba može zaposliti.
Evakuacioni putevi	Put koji vodi ka <i>evakuacionom izlazu</i> . Put nije blokiran.	Mladi radnik	Osobe mlađe od 18 godina, ali iznad <i>minimalnih zakonskih godina za rad</i> , koje su uključene u rad.
Gasovi staklene bašte	Bilo koji od sedam <i>gasova</i> sa efektom <i>staklene bašte</i> definisan Kjoto protokolom, čije ispuštanje doprinosi klimatskim promenama: ugljendioksid (CO ₂), metan (CH ₄), azotsuboksid (N ₂ O), sumpor heksafluorid (SF ₆), hidrofluorouglenici (HFC), azot trifluorid (NF ₃) i perfluoro-ugljenici (PFC). Ovi gasovi doprinose globalnom zagrevanju zarobljavajući toplotu sa sunca poput staklenika - takozvani efekat staklene bašte.	Nesreća	Slučaj ili događaj koji se dogodi neočekivano i nenamerno iz kojeg proistekne povreda, oboljenje ili smrt.
		Nezgoda	Nezgoda je neplaniran događaj koji nije doveo do povrede ili oboljenja – ali je postojala mogućnost da se dogodi. Samo je srećna okolnost sprečila da se dogodi povreda ili oboljenje.
		Obnovljiva energija	Svi izvori <i>obnovljive energije</i> koji nisu iz fosilnih izvora, koji se prirodno obnavljaju tokom ljudskog veka. <i>Obnovljiva energija</i> uključuje sledeće izvore energije: vetar, sunčevu energiju, vodenu energiju, biogoriva, hidrotermalnu, energiju okeana (talasa, plime i oseke) i geotermalnu energiju. Nuklearna energija ili fosilna goriva nisu uključeni.

Opasan rad	Rad kojim su <i>radnici</i> izloženi <i>opasnostima</i> .	Pod-dobavljač	Svaki subjekat ili pojedinac koji dobavlja proizvod, delove, materijal ili uslugu kao deo IKEA <i>lanca vrednosti</i> .
Opasnost	Situacija koja predstavlja nivo ugrožavanja života, zdravlja ili životne sredine. To može da uključuje fizičke, hemijske, biološke, ergonomske ili radne <i>opasnosti</i> .	Poslovna etika	Pravila, načela i standardi za odlučivanje šta je moralno ispravno ili pogrešno u poslovanju.
Osnovna prava radnika	U svrhu IWAY, <i>osnovna prava radnika</i> uključuju slobodu od <i>prinudnog</i> i <i>obavezujućeg rada</i> , <i>nediskriminaciju</i> , slobodu udruživanja i pravo na <i>kolektivno pregovaranje</i> .	Prisilni, obavezujući ili zatvorski rad	<i>Prinudni rad</i> je svaki posao ili usluga koji obavlja bilo koja osoba pod pretnjom ili pretnjom kazne, a kojem lice nije pristupilo svom slobodnom voljom. Ovo uključuje oduzimanje ličnih stvari, nemogućnost prekida zaposlenja u bilo kojem trenutku i nemogućnost napuštanja radnog prostora. <i>Obavezujući rad</i> je oblik <i>prinudnog rada</i> u kojem su radnici vezani za svoj posao dužničkim ropstvom, što je posledica direktne ili indirektna naplate naknada za zapošljavanje ili troškova, plaćanja depozita, uzimanje zajma ili predujma plata ili kašnjenja isplate. <i>Zatvorski rad</i> je rad koji obavljaju zatvorenici.
Osnovno mesto	Mesto određeno ugovorom o radu. Ovo je ili redovno radno mesto ili kancelarija za koju je ugovor vezan.	Privremeni rad	Rad ograničenog trajanja. Završetak ugovora je određen stvarnim uslovima, npr. Određenim datumom, završenjem određenog zadatka, ili određenim događajem. <i>Privremeni rad</i> može biti bilo u punom ili nepotpunom radnom vremenu te može biti obostran (između dve strane) ili trostran (između tri strane).
Otkazni rok	Vremensko razdoblje između obaveštenja o raskidu ugovora i poslednjeg radnog dana. <i>Otkazni rok</i> je plaćen u skladu sa ugovorom o radu.	Procedure	Skup mera smišljenih za izvršavanje zadataka. Ako nije drugačije određeno, procedure mogu biti nepisane.
Otpuštanje	Situacija u kojoj poslodavac nekoga zvanično primorava da napusti svoj posao iz bilo kojeg razloga, osim ako je rezultat disciplinskog postupka koji je saglasan ili nije osporen od strane radnika ili nije potvrđen od strane vlasti. Ovo uključuje slučajeve kada se radnici otpuštaju zbog smanjenja obima poslova ili viška zaposlenih.	Radni časovi	Vreme u kome <i>radnik</i> obavlja rad. Ono isključuje vreme kada nije radio, čak i ako je plaćeno, kao što je plaćeni godišnji odmor, plaćeni državni praznici, plaćeno bolovanje, pauze za obrok, vreme provedeno na putovanju od kuće do posla i obrnuto.
Ozbilne opasnosti po zdravlje i bezbednost na radu	Opasnosti po zdravlje i bezbednost koje će verovatno predstavljati neposredan rizik od uzrokovanja smrti, trajne povrede ili oboljenja.	Radnik	Osoba koja obavlja rad puno ili skraćeno radno vreme. To uključuje radnike po učinku, radnike na stručnoj obuci i radnike na probnom radu, kao i radnike pod-dobavljača koji rade 18 ili više časova sedmično na lokaciji kod dobavljača.
Ozbiljno zagađenje životne sredine	Zagađenje životne sredine koje uzrokuje nepovratan, dugotrajan ili rasprostranjen poremećaj u eko-sistemu ili je verovatno da će se široko rasprostraniti od mesta nastanka.	Ravnopravnost	<i>Ravnopravnost</i> znači da će se prema svima odnositi pošteno i pružiti im se jednake mogućnosti, bez obzira na njihov poreklo i njihove lične razlike. <i>Ravnopravnost</i> takođe podrazumeva odsustvo bilo kakve vrste <i>diskriminacije</i> .
Pariski sporazum	Sporazum u okviru Konvencije Ujedinjenih nacija o klimatskim promenama, koji se odnosi na ublažavanje, prilagođavanje, i finansiranje emisije gasova staklene bašte, počevši od 2020.		
Platni listić	Fizičko ili elektronsko obaveštenje koje se daje <i>radniku</i> na kraju svakog platnog razdoblja, sa jasno navedenim stavkama naknade. Uključuje tačne iznose zarade, pogodnosti, podsticaje, bonuse i sve odbitke.		

Različitost	Različitost se odnosi na raznovrsne sličnosti i razlike među ljudima, uključujući dob, polni identitet, seksualnu orijentaciju, mentalni ili fizički invaliditet, etničku pripadnost, nacionalnost, religiju, bračni ili porodični status ili bilo koju drugu dimenziju njihovog identiteta.
Rodna ravnopravnost	<i>Rodna ravnopravnost</i> se odnosi na jednaki udeo muškaraca i žena.
Stručna obuka	Uključuje sve oblike prakse, stažiranja i radnog iskustva koji za cilj imaju učenje. Stručne obuke se obavljaju u saradnji sa lokalnom školom ili institucijom za osposobljavanje ili je odobreno kao program osposobljavanja od strane nadležnog tela ili služi kao smernica ili orijentacijski program namenjen pružanju podrške odabiru pripravnika za obavljanje profesionalne delatnosti ili područja obuke.
Tim za vanredne situacije	Tim <i>radnika</i> koji ima odgovarajuću stručnost za usklađivanje reagovanja u vanrednim situacijama: procenu stanja u vanrednim situacijama, trenutno odlučivanje, podršku lokalnim vlastima i službama za vanredne situacije i spoljnu i unutrašnju komunikaciju.
Troškovi života	Troškovi koji se odnose na osnovne životne potrebe, kao što su hrana, piće, krov nad glavom i odeća.
Ugovor bez radnih časova	Ugovor o radu koji ne obavezuje poslodavca da ponudi redovan rad radniku, ali zahteva da <i>radnik</i> bude dostupan u slučaju da se ukaže potreba za radom.
Uključivanje	<i>Uključivanje</i> znači podsticanje <i>različitosti</i> kako bi se stvorila pravedna, zdrava i delotvorna organizacija ili zajednica. Uključivo okruženje osigurava pravedan pristup sredstvima i mogućnostima za sve. Njome se pojedincima i grupama omogućava da se osećaju sigurno, poštovano, angažovano, motivisano i cenjeno, zbog njih samih i njihovog doprinosa organizacijskim i društvenim ciljevima.
Visoko zaštićene oblasti	Definisane od strane „High Conservation Value Resource Network“ kao područja koja sadrže biološke, ekološke, socijalne ili kulturne vrednosti koje su izuzetno značajne ili kritično važne na nacionalnom, regionalnom ili globalnom nivou.
Voda visokog kvaliteta	Voda čije fizičke, hemijske, biološke karakteristike odgovaraju ili su bliske granici za pitku vodu.

